ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การใช้ยาด้านจุลชีพเพื่อดูแลสุขภาพในครอบครัวของแม่บ้าน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์

ชื่อผู้เขียน

นางสาวพรพิมล คิจชัยเจริญ

สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปริยา ตันติพัฒนานันต์ ประธานกรรมการ อาจารย์ คร. สุกัญญา ถินพิศาล กรรมการ อาจารย์ ชบาไพร โพธิ์สุยะ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ยาต้านจุลชีพเพื่อดูแลสุขภาพใน ครอบครัว โดยการสัมภาษณ์แม่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลาย ขั้นตอนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 200 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบ สัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมือายุเฉลี่ย 39.9 ปี ส่วนใหญ่มือายุอยู่ในช่วง 30-39 ปี
และมีสถานภาพสมรส ในด้านการศึกษาและอาชีพ กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาระดับประถมศึกษา
และมือาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด รายได้หลักเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท กลุ่มตัวอย่าง
ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นอาสาสมัครสาธารณสุข และไม่ได้รับการสอนหรืออบรมความรู้เรื่องยาต้าน
จุลชีพ พบว่าโทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด การได้รับความรู้ในเรื่องการใช้ยาต้าน
จุลชีพของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะได้รับจากเจ้าหน้าที่ประจำสถานีอนามัย การซื้อยาจะซื้อจาก
ร้านขายของชำโดยตัดสินใจซื้อยาด้วยตนเอง และยาต้านจุลชีพที่ใช้ พบว่าส่วนใหญ่ใช้รักษา
โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจส่วนบน พบการใช้ในการรักษาโรคไม่ติดเชื้อบ้าง บุคคลที่กลุ่ม
ตัวอย่างให้การดูแลส่วนใหญ่จะมีการรับประทานยาด้านจุลชีพน้อยกว่า 5 วัน และไม่ทราบชื่อยาที่
ใช้ นอกจากนี้ในโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจส่วนบน ระยะเวลาในการดูแลลูกและหลานให้
รับประทานยาด้านจุลชีพ มีเวลานานกว่าบุคคลกลุ่มอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p<.05) และพบ
ว่าการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับยาจากโรงพยาบาล จะมีระยะเวลาการรับประทานยาด้านจุลชีพเลลี่ยที่ถูก

ต้องคือมากกว่า 5 วัน ซึ่งแตกต่างจากการได้รับยาจากแหล่งอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p<.05) เมื่อสรุปความถูกต้องของการใช้ยาต้านจุลชีพพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้ยาถูกต้อง ปานกลาง มีบางส่วนใช้ยาไม่ถูกต้องโดยเฉพาะในเรื่องระยะเวลาการรับประทานยาต้านจุลชีพ วิธี รับประทานยาต้านจุลชีพชนิดก่อนอาหาร และสถานที่เก็บยาต้านจุลชีพชนิดแคปซูลหรือชนิดเม็ด

จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่าควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาต้าน จุลชีพแก่แม่บ้านโดยผ่านทางเจ้าหน้าที่สาธารณสุข นอกจากนี้การเผยแพร่ความรู้ควรใช้สื่อ โทรทัศน์ เพื่อให้แม่บ้านมีความตระหนัก และระมัคระวังในเรื่องการใช้ยาต้านจุลชีพให้มากยิ่งขึ้น Independent Study Title The Antimicrobial Drug Usage for Family Health Care by

Housewives in Muang District Uttaradit Province

Auther Miss Pornphimon Kitchaicharoen

Master of Public Health

Examining Committee:

Asst. Prof. Pariya Tantipathananandh Chairman

Lect. Dr. Sukanya Linpisarn Member

Lect. Chabaprai Phosuya Member

Abstract

The purpose of this study was to investigate the antimicrobial drug usage for family health care by housewives. Two hundred housewives in Muang district Uttaradit province were selected by multistage randomization method. The subjects were interviewed by using questionnaires. The data were analyzed by descriptive statistics and One Way Analysis of Variance.

It was found that the samples had an average age of 39.9 years old. Most of them were 30-39 years old and married. The education level of most people in samples was primary school and their career was agriculture. Their major family income was less than 5,000 baht per month. The majority were not village health volunteers and had never been taught or attended any course about antimicrobial drugs. Television was the main source of public health information, and health officers gave them knowledge of the antimicrobial drug usage. The places where the samples bought the antimicrobial drug were grocery stores, and they made their own decision in buying drugs. The majority used the drugs for upper respiratory tract infections. Some of them used the drugs for non-infectious disease. It was found that the majority used the drugs for less than five days and did not know the name of antimicrobial drugs. For upper respiratory tract infections, the samples gave the antimicrobial drug to

children for a longer period than the other groups of family members, with a statistically significant difference of p<.05. Patients who received the antimicrobial drug from a hospital used the drug more correctly than those who received it from other places, with a statistically significant difference of p<.05, as they took the drug for more than five days. In conclusion, the correct usage of the antimicrobial drug of the samples was relatively fair. They took the drugs for an incorrect period and at the wrong times, and also stored it incorrectly.

From this study, the result showed that to make the housewives more concern and aware of antimicrobial drug usage, there should be training courses about antimicrobial drug usage for housewives by public health officers. Moreover, the media used for distributing antimicrobial drug usage should be a television.